

Крім визначення низки бюджетних правил щодо обсягу державного боргу, дефіциту бюджету та показників надання державних гарантій, закон про впровадження середньострокового бюджетного планування також остаточно закріпив перехід до програмно-цільового методу виконання бюджетів, за яким бюджетні кошти спрямовують на фінансування не певних напрямів чи функцій, а на досягнення конкретних результатів за кожною бюджетною програмою. При цьому в основу оцінювання цих бюджетних програм мають бути покладені не обсяги витрачених бюджетних коштів, виробничі показники закладів чи забезпечення їх діяльності, а конкретні види бюджетних послуг, які гарантує держава для громадян.

### **Література:**

1. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування: Закон України від 06.12.2018 р. №2646-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2646-19> (дата звернення: 01.04.2019).
2. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Розпорядження КМУ від 24.05.2017 р. №415-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/415-2017-%D1%80> (дата звернення: 01.04.2019).
3. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Розпорядження КМУ від 8.02.2017 р. №142-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80> (дата звернення: 01.04.2019).
4. Середньострокове бюджетне планування (міжнародний досвід). Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит Комітету Верховної Ради України. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/29131.pdf> (дата звернення: 01.04.2019).

**Мокрицька Анастасія Віталіївна**

ст. гр. ФМ-12, ТНЕУ

*Науковий керівник – к.е.н. Дем'янюк А.В.*

## **РОЛЬ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ**

Питання фінансового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування набувають особливої актуальності на шляху євроінтеграції України. На сучасному етапі фінансова база органів місцевого самоврядування характеризується низьким рівнем власних надходжень, збільшенням обсягів міжбюджетних трансфертів, що знижує

їх фінансові можливості щодо забезпечення суспільних потреб населення. Це зумовлює необхідність зростання ролі місцевих податків і зборів з метою зростання обсягів доходів місцевих бюджетів [1].

Згідно зі ст. 8 Податкового кодексу України, до місцевих податків та зборів належать такі, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених цим Кодексом, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у межах їх повноважень і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад. Таким чином, до місцевих податків і зборів відносять: податок на майно, єдиний податок, збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір [2].

Практика фінансового забезпечення місцевого самоврядування в Україні, методика та прийоми, які застосовують для аналізу податкових надходжень до місцевих бюджетів, свідчать про те, що відсутня належна оцінка ефективності справляння місцевих податків і зборів. Проте варто зазначити про позитивні тенденції зростання частки місцевих податків і зборів у доходах місцевих бюджетів України в період реформи децентралізації. На основі проведеного аналізу можна стверджувати, що напрямами розвитку та вдосконалення системи місцевого оподаткування можуть стати [3]:

- створення міцної фінансово-економічної бази місцевого самоврядування;
- вдосконалення законодавчої бази справляння місцевих податків і зборів;
- створення середовища оподаткування, сприятливого для активізації підприємницької діяльності;
- оптимізація податкового навантаження на місцеву галузь економіки з урахуванням збалансованості бюджетної системи;
- підвищення фіскальної ефективності обов'язкових платежів за рахунок удосконалення системи адміністрування, оптимізації податкових пільг та розширення місцевої податкової бази за рахунок зменшення масштабів ухилення від оподаткування;
- проведення роботи з підвищення правової культури населення.

Отже, дослідження ролі місцевих податків і зборів в місцевих бюджетах свідчить про те, що, не зважаючи на нововведення Податкового кодексу, фінансова самостійність бюджетів органів місцевого самоврядування не на багато покращилась, адже місцеві податки і збори займають лише невелику частину у податкових надходженнях місцевих бюджетів. Однак, введення в дію податку на нерухомість дозволить певним чином покращити ситуацію, що склалася. В цілому, доцільно

використовувати зарубіжний досвід у формуванні власних надходжень місцевих бюджетів, де місцеві податки і збори відіграють важливу роль у наповненні місцевих бюджетів [4]. Розвиток місцевого оподаткування забезпечить зміцнення власної дохідної бази місцевих бюджетів, що сприятиме вирішенню питань соціально-економічного розвитку на місцевому рівні.

### **Література:**

1. Попова С. П., Самсонова К. В. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів. *Наукові записки КНТУ*. 2011. Вип.11, ч. III. С. 259-265.
2. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 02.04.2019).
3. Грапко Н. В., Жаворонок А. В. Місцеве оподаткування в сучасних економічних умовах. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 9. С. 975-981.
4. Борзенкова О. Д. Роль місцевих податків і зборів в формуванні місцевих бюджетів України. *Проблемні питання економіки України та її регіонів*. 2015. №5 (21). С. 18-23.

**Мороз Ольга Юріївна**

ст. гр. Ф-41, ТНЕУ

*Науковий керівник – к.е.н. Мелих О. Ю.*

## **СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА НАСЛІДКИ ЗАЛУЧЕННЯ ЗОВНІШНІХ ДЕРЖАВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В УКРАЇНІ**

Посилення глобалізаційних процесів, економічні, політичні та соціальні перетворення, що відбуваються у світі в останні десятиріччя, обумовлюють потребу у значних, за обсягом, та безпечних, за походженням, джерелах фінансування. В більшості країн це стало причиною зростання зовнішніх державних запозичень та посилення вразливості їх фінансових систем до зовнішнього економічного впливу.

Перехід до ринкової економіки та подолання трансформаційної кризи у першій половині 90-х рр., в умовах дефіцитності в Україні фінансових ресурсів, зумовили необхідність здійснення зовнішніх запозичень, після чого, неефективний механізм залучення позик та їх непродуктивне використання зумовили досить стрімке накопичення боргу та концентрацію платежів щодо його обслуговування у вузькому часовому інтервалі. Так, за період незалежності України зовнішній державний борг зріс до 50,5 млрд. дол. США. На даний час, фінансовий стан України характеризується безперервними реструктуризаціями, обтяжливими